

ambo | anthos

LIEVE
EDELACHTBARE
MAX VAN OLDEN

LITERAIRE THRILLER

Een advocate,
een affaire
en een dubbele moord

Max van Olden

Lieve edelachtbare

Ambo|Anthos
Amsterdam

Dit is fictie. Personages, ondernemingen, instellingen en organisaties in dit boek zijn ontsproten aan de verbeelding van de auteur of fictief gebruikt. De auteur heeft niet de intentie werkelijk gedrag te beschrijven. Elke overeenkomst met ware gebeurtenissen of bestaande personen berust op toeval.

ISBN 978 90 263 3158 9

© 2015 Max van Olden. Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Marianne Schönbach Literary Agency bv
Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam
Omslagillustratie © Hayden Verry / Arcangel
Foto auteur © Lawrence Mooij | Dutchfoto

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor mijn ouders

*Now your smile is spreading thin
Seems you're trying not to lose
Since I'm not supposed to grin
All you've got to do is win*

David Bowie, 'Win'

I

‘Binnen veertien dagen nemen we contact met je op,’ had hij gezegd. Dat was twee weken geleden; deze middag zou ze iets moeten horen.

De middag duurde nog twee uur.

‘Goedemiddag mevrouw, u spreekt met Luna van Rooden van Ten Questions. Zou ik u tien vragen mogen stellen over uw energierekening? Het duurt maar drie minuten en als u meedoet maakt u kans op...’

Luna brak haar zin af, want ergens tussen ‘drie minuten’ en ‘kans’ had de vrouw aan de andere kant van de lijn opgehangen.

De *auto dialer* selecteerde het volgende telefoonnummer. Met een schuin oog keek Luna intussen over de rand van haar scherm naar het grote, witte bord vooraan in de zaal. Alle vijfenveertig medewerkers van het callcenter keken ertegenaan. Op het bord stond het target van die dag opgeschreven: twintig *completes* per medewerker. Luna diende tijdens haar shift twintig volledig ingevulde enquêtes over energieleveranciers te verzamelen.

Ze was om één uur vanmiddag begonnen en nu, om vijf voor vier, zat ze op twee completes: een bejaarde man die Luna tussen de vragen van de enquête door vertelde over de geluidsoverlast van zijn nieuwe bovenburen en een vrouw die vreemde, onsamenvhangende antwoorden gaf, alsof ze high was. Ze had de antwoorden van de respondenten toch maar genoteerd, omdat ze niet wist hoe ze anders haar target zou moeten halen.

Twee completes, op honderddrieëntachtig telefoontjes.

Luna zuchtte en tikte een korte aantekening op haar toetsenbord. Bij iedere aanslag voelde ze haar vingers aan de knoppen plakken. De microfoon aan de headset op haar hoofd rook naar het opgedroogde speeksel van de tientallen collega's die het apparaat ook gebruikten; de lucht van een natte handdoek die te lang in een tas had gelegen.

Naast Luna zat een jongen die in de brugklas zou kunnen zitten. Hij las de vragen van zijn scherm op in losse lettergrepen – alsof hij net had leren lezen – en kwam op een fluorescerend geel skateboard naar zijn werk.

Haar andere buurman was een breedgeschouderde man met een Oost-Europees accent. Luna schatte hem rond de zestig. In zijn nek stond een getatoeëerde tekst. Steeds als ze hem achter zijn stoel passeerde, probeerde ze de regel van groene inkt te lezen, maar het was een taal die ze niet kende. Ze durfde er niet naar te vragen, want de man leek niet erg geïnteresseerd in een praatje met zijn collega's. En dat was Luna zelf ook niet.

Ze was vooral geïnteresseerd in de bonus die ze aan het einde van de maand zou opstrijken als ze haar targets had gehaald. Alleen dan zou haar tijdelijke baantje nog enigszins de moeite waard zijn.

Op het moment dat het volgende telefoonnummer op haar scherm verscheen, begon de iPhone in haar broekzak te trillen. Het was streng verboden om privételefoontjes aan te nemen terwijl je aan het werk was, maar vandaag aanvaardde Luna het risico.

Ze keek naar het nummer op het scherm, schoof de headset van haar rechteroor en nam op. 'Goedemiddag, Luna van Rooden.' Het 'van Ten Questions' kon ze net op tijd inslikken.

'Goedemiddag. U spreekt met Gert Westhoff.'

'Mijnheer Westhoff, hallo.'

Luna boog iets naar voren en drukte met de wijsvinger van haar vrije linkerhand haar andere oor dicht.

'U bent bij ons op kantoor geweest voor een sollicitatiegesprek.'

De man liet een pauze vallen.

'Dat klopt,' zei Luna, met een knikje.

‘Zoals ik u toen heb aangegeven, zouden alle kandidaten binnen twee weken op de hoogte worden gesteld van de uitslag.’

‘Dat kan ik me herinneren, inderdaad.’ Luna hoorde dat haar stem trilde. De hand waarmee ze haar telefoon vasthield, werd vochtig van het zweet.

‘De sollicitatiecommissie heeft alle kandidaten inmiddels besproken. We hebben onder meer gekeken naar behaalde studieresultaten, werkervaring, representativiteit en eventuele referenties, en hebben op die manier een uitslag vastgesteld.’

De stem van de man daalde in volume en toonhoogte, het laatste woord ging verloren in een kuchje.

Ze begreep het. Dit was niet meer dan een beleefde inleiding naar een nog beleefdere afwijzing. Luna’s lichaam zakte in, ze liet haar schouders hangen en bewoog haar blik naar de grond. Ze dacht aan de lijst met kantoren die ze had geselecteerd en probeerde te bedenken welk kantoor ze nog kon aanschrijven voor een open sollicitatie.

‘Ik kan u met veel genoeg vertellen dat de keuze op u is gevallen. U bent aangenomen.’

Luna veerde op. Aangenomen? Ze kreeg een onweerstaanbare drang om te gaan gillen, maar bedacht zich en zocht naar een professionele, ingehouden reactie. ‘Dat is een... heuglijke mededeling.’ Ze wist niet hoe ze het uit haar mond kreeg, het leek alsof iemand anders het zei.

‘U kunt een afspraak maken voor een kennismakingsgesprek met uw patroon, meester Kratz. Hij verwacht u volgende week. Ik heet u alvast van harte welkom bij Kratz & Kratz.’

Luna zag de villa weer voor zich, ooit bewoond door een familie die rijk was geworden in de textielindustrie, maar nu in gebruik als kantoor. Ze voelde weer de spanning van toen ze aanbelde in de ronde, bakstenen portiek en de receptioniste de monumentale voordeur kwam opendoen. Opnieuw rook ze de verse bloemen in de hal en zag ze de details: de Latijnse inscripties in het houtsnijwerk boven de deuren, het parket met visgraatmotief in de bibliotheek, de hoge glas-in-loodramen boven de trappen.

Het pand hield het midden tussen een villa en een klein kasteel.

‘Dank u. Ik zal een afspraak maken,’ zei Luna, maar ze praatte tegen een pieptoon; mijnheer Westhoff had al opgehangen.

Luna voelde dat haar telefoon met zachte dwang naar beneden werd gedrukt en ze keek op. Naast haar stond de supervisor, met zijn witte overhemd en zijn rode petje. De kleine man, die alle overtredingen die Luna in de afgelopen maand had begaan – het over de stoel hangen van een jas, het te laat terugkomen van een rookpauze – als een scheidsrechter in een klein notitieblokje had genoteerd, deed zijn mond open.

Maar Luna was hem voor. Ze stond op en zei: ‘Patrick, laat je boekje maar in je borstzakje zitten. Ik hou er hier toch mee op.’

Ze trok de headset van haar hoofd en plantte hem op Patricks hoofd.

‘Per direct,’ voegde ze eraan toe.

Vervolgens liep ze met grote passen, bijna dansend, naar de uitgang van de zaal. Drie rijen hoofden met headsets keken haar na.

In de garderobe schoot ze in haar jas. Voor de spiegel boog ze naar haar spiegelbeeld en ze woelde met haar handen door haar bruine krullen. Toen ze een stap achteruit deed, struikelde ze over het skateboard van haar collega. Vloekend en met wilde armbewegingen kon ze net overeind blijven staan terwijl het skateboard wegrolde en met een tik tot stilstand kwam tegen de muur.

Opnieuw zocht ze haar spiegelbeeld op. Ze rechtte haar rug en stak twee vingers in een V-vorm omhoog, ter hoogte van haar rechterschouder: ‘Zo waarlijk helpe mij God almachtig,’ zei ze hardop, en ze schoot in de lach.

Buiten regende het, maar ze had geen geduld om op de bus te wachten en begon te rennen. Ze rende langs de tegelgroothandel, de sanitairwinkel, het opslagbedrijf, de lunchroom en de bandenspecialist, richting het centrum, naar huis. De regen droop uit haar haar en gleed over haar zwartleren broek rechtstreeks in haar sneakers, die langzaam doorweekt raakten.

Ze voelde het niet. Ze lachte alleen maar.

Luna was aangenomen.

Luna werd advocaat.

‘Je bent zes minuten te laat,’ zei mr. Kratz, die tegenover Luna aan zijn bureau zat.

Hij droeg een spencer met daaronder een donker overhemd. De knoop van zijn stropdas zat ertussen, klem als een jongetje in bed, tussen strak opgemaakte lakens.

‘Ik zou daar heel makkelijk overheen kunnen stappen, over die zes minuten, maar advocaten leven van de tijd die ze schrijven, en zes minuten is precies één tijdseenheid. Er gaan dus tien tijdseenheden in een uur. Met jouw late aankomst in mijn kamer is een tiende van een uur à tweehonderdnegentig euro exclusief btw verloren gegaan; tijd die ik normaal gesproken bij een cliënt in rekening had kunnen brengen.’

Met een vingervlugge beweging met beide handen controleerde de advocaat of zijn stropdas goed zat. Het zag eruit alsof hij dat vele malen per dag deed, als een tic.

‘Ik ben Frederik, je patroon, zoals dat heet. En als patroon moet ik je begeleiden aan het begin van je carrière als advocaat. Je hebt daarbij niet voor de eenvoudigste weg gekozen, want bij Kratz & Kratz leggen wij onze medewerkers de allerhoogste eisen op. Binnen het kantoor heb je ook niet de makkelijkste patroon toegewezen gekregen, want ik hecht zeer aan tucht en discipline. Hoe het ook zij: je zult het met mij moeten doen.’

Luna zat rechtop op haar stoel en hield haar handen keurig gevouwen in haar schoot. Ze droeg het nieuwe zalmkleurige mantelpakje dat Tobias al voor haar had afgerekend toen ze het uittrok in

de paskamer van de kledingzaak; geleid door de complimenten van haar vriend, maar gegeneerd door de glamour dat het setje uitstraalde. Hoezeer ze ook uitkeek naar de start van haar carrière, aan de kledingcultuur van de advocatuur zou ze waarschijnlijk maar moeilijk kunnen wennen. Afgelopen zomer had ze nog drie dagen in een afgeknipte spijkerbroek op een modderig festivalterrein gekampeerd.

Omdat het pakje krap zat bij haar heupen, hoopte ze dat de bespreking snel voorbij zou zijn. Voorzichtig verplaatste ze haar gewicht van de ene naar de andere bil.

‘Mijn broer en ik hebben dit kantoor in 1984 overgenomen van onze vader,’ zei mr. Kratz en hij wees met zijn duim over zijn schouder, naar een schilderij aan de wand. Luna keek naar het levensgrote portret van een man met een snor, die poseerde voor een muur van boeken.

‘Al meer dan dertig jaar hebben we zijn succes kunnen voortzetten.’

Met zijn wijsvingernagel volgde hij de rand van de vilten onderlegger op zijn bureau.

‘Mensen vragen mij wat ons geheim is,’ vervolgde hij. ‘Het antwoord is: reputatie. Mijn broer en ik kunnen bogen op een onberispelijke staat van dienst. Alle maten van Kratz & Kratz hebben een smetteloos imago en we bewaken de reputatie van dit kantoor met ons leven. We zijn een A-merk, zogezegd.’

Luna onderdrukte een geeuw door diep in te ademen.

In de kamer rook het naar een aftershave met een ouwelijke geur. Niet alleen kleding, meubels en brillen zijn aan mode onderhevig, bedacht Luna onwillekeurig, ook parfums raken na verloop van tijd gedateerd.

Opeens boog de advocaat zich naar voren en keek hij Luna recht aan. Ze zag de couperose op zijn wangen, de diepe groeven in zijn voorhoofd, en zijn oogleden, uitgezakt als de versleten fiets-tassen van een krantenjongen.

‘Vergis je niet in me,’ zei hij op gedempte toon. ‘Ik ben een oude man, maar ik hoor, ruik, en zie alles. Ik ken alle trucs, smoesjes en leugentjes van beginnende advocaten om een foutje weg te poet-

sen en onzekerheid te maskeren. Je mag een enkel schoonheidsfoutje maken, daarvoor ben je een advocaat-stagiaire, maar als je iets doet wat de goede naam van ons kantoor schaadt, dan zet ik je op straat, als een vuilniszak.'

Luna voelde dat mr. Kratz de grenzen van haar zelfvertrouwen verkende. Haar ademhaling stokte en ze keek hem recht in zijn ogen. Als katten die elkaar onverwachts tegenkomen, keken de advocaat en zijn pupil elkaar secondelang aan.

Toen zwaaide de deur naast het bureau open. Een jongeman kwam binnen met een dienblad. 'Tea time,' zei hij, en hij plaatste het blad voorzichtig voor mr. Kratz op zijn bureau. Er stonden een theepot en twee theekopjes op. Op een schotelte lagen mini-stroopwafels.

'Lust u ook thee, mevrouw?' vroeg hij. Zijn beige pak contrasteerde met het mokkabruin van zijn gelaat. Hij droeg een zwarte stropdas van fijne wol die niet in een punt afliep, maar horizontaal, alsof hij was afgeknipt.

'Dit is mevrouw meester Van Rooden, de nieuwe advocaat-stagiaire,' zei mr. Kratz, en tegen Luna zei hij: 'Dit is Kenneth, je secretaresse.'

Luna gaf Kenneth een hand. 'Zeg maar Luna,' zei ze.

Mr. Kratz kuchte. 'Kenneth beweert dat een mannelijke secretaresse ook "secretaresse" heet, dus vandaar,' zei hij.

Kenneth knikte. 'En dus geen "secretaris", alsjeblieft,' zei hij tegen Luna, 'want ik zit niet in het bestuur van de plaatselijke korfbalvereniging.'

'Wat jij wilt,' zei Luna tegen de jongen, terwijl hij een kop thee voor haar inschonk.

Toen Kenneth de kamer weer verliet keek mr. Kratz op een horloge, dat op de rand van zijn bureau lag. 'We moeten ter zake komen, want we zijn alweer twee tijdseenheden verder,' zei hij. 'Iedere maandagochtend, stipt om negen uur, zit je tegenover me in diezelfde stoel, want dan wil ik per dossier weten hoe de zaken ervoor staan: heb je besprekingen gevoerd, zittingen gehad? Hoe staat het met je gedeclareerde uren, heb je brieven verzonden, jurisprudentieonderzoek gedaan? Als je zaken hebt gewonnen, zal ik

je feliciteren; heb je verloren, dan wil ik weten waarom.’

De advocaat trok buiten Luna's zicht aan een hendel en zijn stoelleuning veerde geruisloos naar achteren. Zijn ogen dwaalden even over het plafond. ‘Je kamer is op zolder. Uiteraard krijg je een computer en een dictafoontje. Jij kunt het je misschien niet voorstellen, maar ik stam uit het analoge tijdperk, en daarom vind je in mijn kamer geen digitale apparaten. Ik werk nog met pen en papier en dicteer mijn brieven al twintig jaar met dezelfde ouderwetse dictafoon, met ouderwetse bandjes die mijn ouderwetse secretaresse uitwerkt.’

Daarop draaide hij een kwartslag om, naar een openstaande deur in zijn kamer die toegang gaf tot een belendend vertrek.

‘Of niet, Marie?’ riep hij naar de deur, maar er kwam geen reactie. ‘O ja. Iedere eerste woensdagavond van de maand is de serre streng verboden terrein, want dan vergadert de maatschap daar. Wat daar wordt besproken, gaat verder niemand wat aan. De algemene kantoorvergadering is op maandagmiddag, verplichte aanwezigheid voor alle advocaten.’

Mr. Kratz voelde opnieuw aan zijn stropdas en keek even naar Luna. Hij kneep zijn ogen samen. ‘Je moet beter leren strijken, want je boord kreukt.’

Voordat Luna daar iets op kon zeggen, stond de advocaat op en liep naar de aangrenzende kamer, waaruit nu het geluid van getyp op een toetsenbord klonk.

‘Je kunt gaan,’ zei hij, al lopende. ‘Kenneth maakt je wegwijs in het kantoor, ik ben te oud voor die trappen.’

In de hal kwam Kenneth Luna tegemoet. Hij was klaar met zijn theeronde en hield een leeg dienblad in zijn hand. ‘Hoe ging het?’ vroeg hij. Zonder het antwoord af te wachten liep hij voor haar uit door een gang, naar de andere kant van het pand. Luna volgde en ze kwamen uit bij het secretariaat: een open ruimte met veel licht waarin secretaresses aan bureaus tegenover elkaar zaten te typen, allemaal met een koptelefoontje op. Overal stonden dossiers; op en onder de bureaus, in de vensterbank en op het aanrecht van een klein keukentje in de hoek. De lucht was verzadigd van de geur van inkt.

‘Ik zal je een paar instructies geven,’ zei Kenneth, en hij liep naar zijn eigen werkplek. Zijn collega-secretaresse aan de andere kant van het bureau keek een moment op, maar ging verder met typen zodra ze oogcontact maakte met Luna.

Kenneth schoof een extra stoel aan. ‘Ga zitten. Ben je erg geschrokken van de grote meester?’

Luna sloeg haar benen over elkaar en trok haar jasje recht. Ze maakte zich wat langer door haar rug te rechten. ‘Integendeel. Ik kijk uit naar een prettige samenwerking.’ Ze zei het op de toon waarmee ze bij Ten Questions de respondenten een ‘fijne dag verder’ wenste.

Kenneth bukte zich om een doos van de grond te tillen en zette deze voorzichtig op Luna’s schoot. ‘Dit is je werkset: een gloednieuwe laptop, een wettenbundel en visitekaartjes.’ Hij klikte op een icoontje op het bureaublad van zijn computer en wees met zijn wijsvinger op drie mappen die op zijn scherm verschenen. ‘Je agenda, het urenschrijfprogramma en je dossiers zijn toegankelijk via de kantoorcloud. De mappen van de maatschap kunnen uiteraard alleen door de maten worden geopend.’

Kenneth draaide zijn kantoorstoel naar Luna toe. ‘Verder is je e-mailadres aangemaakt, en je naam wordt nog deze week toegevoegd op het bord aan de gevel. Onderaan welteverstaan,’ zei hij met een glimlach.

Luna pakte de doos van haar schoot en zette deze op het bureau, pontificaal voor Kenneths neus. Hij kwam harder neer dan Luna had gewild, waardoor er een pennenbakje omviel. De collega-secretaresse keek op.

‘Dank voor die informatie,’ zei Luna. ‘Ik had ook niet verwacht dat ik als nieuwe advocaat boven aan de lijst zou komen te staan.’

Kenneth keek van Luna naar zijn collega’s, maar de secretarissen typten stoïcijns door.

‘Oké,’ zei hij.

‘Excuus trouwens,’ zei Luna, en ze zette het pennenbakje weer overeind. Met een rood hoofd veegde ze enkele paperclips bij elkaar en deponeerde deze naast de balpennen in het bakje. ‘Waar is mijn werkplek?’ vroeg ze toen.

Kenneth stond op en liep voor haar uit, richting de trap. *'Follow me,'* zei hij zacht.

Op het moment dat Luna de voordeur opendeed, schoot de kat naar buiten.

Luna en Tobias hadden voor veel geld een doorzonwoning kunnen huren. Het huis stond in een wijk aan de rand van de stad waar veel leegstand was, en was bedoeld als een tijdelijk onderkomen. Tobias had nog helemaal geen inkomen en met Luna's bescheiden starterssalaris en haar studieschuld was een appartement in het centrum voorlopig niet binnen handbereik.

Ze hadden nog geen tijd gehad om de door nicotine vergeelde muren en kozijnen van de woning over te verven. Meer zou de opknappbeurt van de huurwoning niet om het lijf hebben, en dat betekende dat Luna en Tobias zowel de vierkante rotanmatten die op de vloer lagen als de bruine plavuizen in de keuken en de badkamer op de koop toe namen.

'Shit, Simon ontsnapt! Waarom laat je hem los door het huis lopen?' schreeuwde ze door de gang.

Tobias kwam vanuit de keuken aanlopen en probeerde haar een zoen te geven.

Luna ontweek hem. 'Laat me even bijkomen. Sorry.' Ze gooide haar jas op de trap – er was nog geen kapstok – en liep door naar de woonkamer, waar ze zich op de bank liet vallen.

Het was bijna acht 's uur avonds. Luna kwam zelden vroeger thuis, vanwege de ongeschreven regel dat advocaat-stagiairs niet naar huis gingen voordat de laatste maat het kantoor had verlaten. Op de gebroeders Kratz na verschenen de maten 's ochtends pas

laat op hun werk, maar werkten ze meestal tot ver na zevenen door.

Tobias stond op de drempel tussen de gang en de woonkamer en leunde tegen de deurpost. Hij droeg een overhemd en de vaal gewassen joggingbroek die bij de sweater hoorde die Luna vaak van hem leende. Zijn haar hing voor zijn ogen, te lang om in model te brengen. Hij keek haar met een onderzoekende blik aan, alsof hij probeerde haar gemoedstoestand te peilen.

Vier jaar geleden was Luna een avondje uitgegaan in Groningen met een groepje studenten die ze nog niet goed kende. Ze was twintig. Het was haar eerste kennismaking met de drie jaar oudere Tobias, maar ze zag hem amper staan. De hele avond was ze bezig de aandacht te trekken van Robin, een jongen uit het groepje, wiens zonnebril de hele avond niet afging, zelfs niet in de donkerste clubs. Achteraf begreep Luna niet wat ze in hem had gezien.

Toen de tl-lichten om vijf uur 's ochtends aansprongen en Robin nergens meer te bekennen was, vroeg Tobias of ze dezelfde kant op fietste als hij. Pas bij het tweede afzakkertje op de bank, in het studentenhuis waar Tobias toen nog woonde, drong het tot Luna door dat hij haar leuk vond. En dat zij hém leuk vond. Ze bleef slapen in zijn hoogslaper.

Na die eerste nacht waren Luna en Tobias zes weken non-stop bij elkaar geweest.

‘Dat beest mag nog helemaal niet naar buiten. Een kat moet eerst aan de nieuwe omgeving wennen, anders komt hij nooit meer terug naar huis,’ mompelde Luna terwijl ze haar hoektanden in een nagel zette.

‘En hoelang moet jij aan een nieuwe omgeving wennen?’ vroeg Tobias na een lange stilte. Zijn mouwen waren opgestroopt; op zijn handen zaten schuimvlokken van de afwas.

‘Vraag liever of ik óóit zal wennen aan die slangenkuil.’

‘Je werkt er net twee maanden.’

‘En ik heb nu al drie aanvaringen gehad.’

‘Je hebt tenminste werk,’ zei Tobias.

Daar kon Luna niets tegen inbrengen. Ze had werk, een ar-

beidscontract voor drie jaar, de duur van haar advocatenstage.

Tobias had nog niets. Hij was ervan uitgegaan dat er in hun nieuwe woonplaats voldoende vraag was naar sportmassieurs, maar na twee maanden had hij nog geen enkele opdracht binnengehaald. Hij had hier geen vrienden, geen familie, geen kennissen, geen netwerk. In de hele stad kende hij niemands naam, behalve die van Kees, de kapper in het overdekte winkelcentrum.

De enige reden die hij had gehad om te verhuizen, was Luna.

Aan het begin van haar studententijd in Groningen stond voor Luna al vast dat ze uiteindelijk zou terugkeren naar haar oude omgeving. Niet omdat ze zo'n onbezorgde jeugd had gehad in een stabiel gezin – haar ouders waren gescheiden toen ze vier was, zij en haar broer Teun waren opgegroeid bij hun moeder en zagen hun vader eens in de twee weken – maar omdat ze het fijner vond om in een klein stadje te wonen, in de buurt van het bos en de hei. Tobias wist dat en had daar al lang geleden de consequentie van geaccepteerd: hij zou met haar meegaan.

Ze konden het redden op het inkomen van Luna, maar Tobias wilde graag werken. Luna had al een paar dagen na de verhuizing gemerkt dat haar vriend zijn draai niet kon vinden in zijn nieuwe bestaan. Hij sliep slecht en sloop iedere nacht zijn bed uit naar de Xbox in de woonkamer om zijn zinnen te verzetten.

‘Heb je al geïnformeerd bij de sauna?’ vroeg Luna.

‘Ik hoor het vrijdag.’

Hij had alle sportverenigingen al gehad. Van de grote professionele clubs tot aan de buurt- en wijkverenigingen. Daarna had hij het geprobeerd bij particulieren, fitnesscentra en een multidisciplinair sportcentrum, maar Tobias kwam nergens tussen.

Het idee om zijn diensten aan te bieden bij een net geopend saunacomplex kwam van Luna. Zou ook daar geen werk uit voortkomen, dan wist zij het ook niet meer. Het was het laatste lijntje dat hij had uitstaan.

‘Hoe was jouw dag?’ vroeg Tobias.

Ronduit slecht. Haar humeur was verpest door een tegenvaldend vonnis in een strafzaak, uitgerekend het eerste dossier dat ze had behandeld. Het was een eenvoudige zaak bij de politierechter

over een man die met alcohol op achter het stuur was gaan zitten. Bij een verkeerscontrole was hij tegen de lamp gelopen. Luna had een mooi pleidooi gehouden, maar had de tabel voor de inschaling van de strafmaat verkeerd geïnterpreteerd. Haar cliënt, mijnheer Booy, werd zonder pardon veroordeeld tot een onvoorwaardelijke rijntzegging van twaalf maanden en een taakstraf van zestig uur, terwijl Luna de man had voorgehouden dat hij er met een boete van af zou komen.

De cliënt was woedend en had onmiddellijk zijn dossier opgevraagd om naar een andere advocaat op zoek te gaan voor het hoger beroep.

Maar dat was nog niet alles. Bij het overhandigen van het dossier had de heer Booy Luna gevraagd om het betaalde honorarium aan hem terug te storten. Dat had ze geweigerd. Er schortte immers niets aan haar pleidooi, zo redeneerde ze, de tabel was alleen anders toegepast dan ze had voorzien. Terwijl de man het argument op zich liet inwerken, was Luna – verontwaardigd als ze was wegens de toon die haar cliënt aansloeg – volledig buiten haar boekje gegaan: ‘En bovendien is ons kantoor geen HEMA-klanten-service,’ had ze gezegd.

Na twee tellen stilte had mijnheer Booy haar verzekerd nog diezelfde dag een klacht tegen haar te zullen indienen.

Het teleurstellende vonnis moest maandagochtend worden besproken met mr. Kratz.

Nu was Luna moe en had ze geen zin om haar vriend over de tegenvaller te vertellen; ze was er al de hele dag aan kwijt geweest.

‘Kon beter,’ antwoordde ze, en ze veranderde van onderwerp. ‘Teun belde me trouwens. Hij heeft vrijdagavond eindelijk tijd om met ons af te spreken.’

Aruba. Tussen het typen van twee zinnen door realiseerde Luna zich opeens dat ze dat woord die vrijdagmiddag al vijf keer had horen vallen.

Ze sloeg haar pleitnota op en schoot op de trap Kenneth aan,

die een stapel dossiers naar het archief in de kelder bracht, de bovenste ordner klem onder zijn kin.

‘Kenneth, wat is er met Aruba, waarom heeft iedereen het daarover?’ vroeg ze.

‘Vakantie van mr. Kratz. Zit al in het vliegtuig. Twee weken,’ zei Kenneth, die om de dossiers heen probeerde te zien waar hij zijn voeten neer kon zetten.

Luna’s gemoedstoestand verbeterde op slag. Ze zag al dagen huizenhoog op tegen de bespreking met haar patroon. Hij was niet het type dat zijn pupil moed zou inpraten of de pijn zou verzachten door begrip te tonen, en Luna had de afgelopen week iedere avond in bed beelden van een briesende mr. Kratz moeten verdringen. Nu had ze in ieder geval twee weken uitstel gekregen.

Er was elke vrijdagmiddag een kantoorbommel in de serre van het kantoor. Luna was steeds plichtsgetrouw aanwezig geweest en had geluisterd naar de verhalen van haar collega’s. Als de gesprekken al gingen over privéaangelegenheden, kwamen de secretaresses niet verder dan de school van de kinderen en hielden de advocaten het bij de wintersportvakantie of het onderhoud van hun zeilboot.

Luna bleef op deze borrels vaak in de buurt van Kenneth, die ongevoelig leek voor de hiërarchie van het kantoor en de waterscheiding tussen de advocaten en secretaresses negeerde. Hij pressteerde het om een collega-secretaresse op te dragen kaasblokjes te snijden en om kritiek te leveren op de kleur van mr. Kratz’ nieuwe overhemd, zonder dat het hem op een uitbrander te staan kwam. Bovendien wist hij zijn opmerkingen te serveren met een portie humor, waardoor vrijwel alle barrières wegvielen. Luna begon bewondering te krijgen voor de flamboyante jongen met zijn getrimde baardje.

Deze vrijdag had Luna zich echter geëxcuseerd voor de borrel. Ze wilde op tijd thuis zijn om niets te hoeven missen van het weekend. Het uitje met Tobias en Teun had een symbolische betekenis. Vanavond zouden ze de eerste stappen zetten buiten de twintig vierkante meter van televisie, eettafel en bankstel; hun leefwereld van de afgelopen twee maanden.

Maar nog belangrijker: deze avond zou ze eindelijk met Tobias

en haar broer kunnen brainstormen over een bijdrage aan het huwelijk van haar vader en zijn vriendin. Herman ging hertrouwen.

Luna zette haar favoriete album van Anouk op, legde twee flessen witte wijn koud en zocht in de slaapkamer een setje kleren uit.

Terwijl ze de knopen van haar broek dichtmaakte, hoorde ze de voordeur opengaan.

‘Tobias?’ riep ze.

Er kwam geen antwoord.

‘Tobias, ben jij dat?’

Opnieuw bleef het stil. Luna daalde op kousenvoeten de trap af en liep de woonkamer in.

Tobias lag op de bank, op zijn zij en met zijn rug naar de kamer.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg Luna. Ze zette Anouk zachter en herhaalde de vraag.

Haar vriend reageerde niet.

‘Tobias, alsjeblieft geen theater nu. Ik vraag het je nog één keer: wat is er aan de hand?’

Even nog was het stil, maar toen mompelde hij: ‘Het sauna-complex heeft me afgewezen. Ze zoeken iemand die ook schoonheidsbehandelingen doet en dat soort dingen.’

Luna liep naar de koelkast, trok er een fles wijn uit en schonk een glas in.

‘Dat is vervelend, Tobie,’ zei ze, ‘maar het is niet het einde van de wereld. We verzinnen samen een nieuw plan om aan werk te komen, maak je geen zorgen. Wil je een biertje?’

‘Ik ga vanavond niet mee. Ik ga naar Groningen,’ zei Tobias, en hij draaide zich op zijn rug. ‘Zondagavond ben ik weer thuis.’

Luna nam een slok wijn en liep met het glas in haar hand naar haar vriend toe. Ze ging naast de bank staan en keek naar beneden, één hand in haar zij. ‘We hebben vanavond een afspraak, weet je nog? We gaan niet alleen maar op stap, we gaan het met Teun hebben over de bruiloft.’

Er kwam geen reactie.

Luna draaide zich om en liep naar de keuken. Ze zette haar glas op het aanrecht, zei zachtjes ‘Verdomme’, en liep terug.

‘Je bent nu al drie weekenden op rij teruggegaan naar Groningen. Waarom doe je dat? Als je je oude leventje terug wilt, zeg het me dan tenminste eerlijk.’

‘Ik wil mijn oude leven helemaal niet terug,’ zei Tobias. ‘Mijn leven is hier, bij jou. Deze week heb ik een paar tegenslagen te verwerken gehad en ik wil daarom even naar mijn vrienden, dat is alles. Maak het niet zo groot.’

‘Maak ik dingen groot?’ zei Luna. ‘Volgens mij maak jij een drama van iets wat gewoon “werk zoeken” heet. Er zijn duizenden mensen die werk zoeken, waarom moet jij daar zo moeilijk over doen? Kies eens voor je relatie, kies voor je zwager die hier straks aanbelt en voor je schoonvader op wiens huwelijk ik over twee maanden getuige mag zijn.’

‘Dit weekend kies ik voor mezelf. Ik ga mijn spullen pakken,’ antwoordde Tobias. Hij stond op van de bank, een afstandsbediening viel op de grond.

Luna ging aan de eettafel zitten, haar lichaam van Tobias weggedraaid. ‘Sodemieter maar op,’ fluisterde ze, en ze smeede de kurk van de wijnfles in de hoek van de keuken.

Tobias was al de trap op verdwenen.

Voor een provinciestadje had het centrum een redelijk aanbod aan bars en clubs. Teun kende bijna alle tenten, want hij ging hier vanaf zijn zeventiende vrijwel ieder weekend uit. Luna wist hoe belangrijk zijn sociale status in zijn vriendenkring was; een status die hij onderhield door het versieren van meisjes.

In de taxi op weg naar de stad had Teun de verschillende mogelijkheden voor haar op een rijtje gezet. Luna wilde een café waar je normaal kon praten, Teun ging voor pompende bassen en shotjes Jägermeister. Het compromis werd De Schuur: een groot café met een gemengd publiek en een dansvloertje. De Schuur lag centraal, zodat ze later op de avond nog alle kanten op konden.

Terwijl Teun aan de bar stond te bestellen, keek Luna om zich heen. Het etablissement had de allure van een grand café: een don-

kerhouten lambrisering, onderbroken door spiegels, en lampen in goudkleurige armaturen.

Twee barmannen en een barvrouw, gekleed in traditioneel zwart-wit overskostuum, taptten aan de lopende band glazen bier met vrolijke schuimkragen. Een derde barman liep met een dienblad rond om bestellingen op te nemen.

Luna rook een mengsel van parfum en zweet met een ondertoon van opgedroogd bier; de vertrouwde geur van weekend en ontspanning.

Maar Luna was niet ontspannen. De woordenwisseling met Tobias had zich in haar hoofd genesteld als een opdringerige radio-reclame: ‘Dit weekend kies ik voor mezelf. Ik ga mijn spullen pakken,’ herhaalde het stemmetje eindeloos.

‘Ze lopen langs om bestellingen op te nemen,’ zei ze toen Teun haar een glas bier aangaf.

‘Weet ik, maar ik bestel mijn biertjes liever bij een mooie vrouw,’ antwoordde hij.

Zijn haar was net geknipt, het zat in een snelle, met glanzende gel naar voren gekamde coupe. Een strak shirt accentueerde zijn sportschoolspieren. Haar broertje zag er goed uit, maar één ding was Luna een doorn in het oog: de zilveren schakelketting om zijn hals. Ze zei er niets van. Teun ging nu eenmaal met andere mensen om dan zichzelf en ieder commentaar op zijn uiterlijk zou die verschillen alleen maar benadrukken.

‘Volgens mij zou jij op een zinkend schip nog naar vrouwen kijken,’ zei Luna.

‘Kijken? Ik zou ’r gewoon even meenemen naar het toilet,’ antwoordde Teun, en hij nam er een grote slok bier achteraan, gevolgd door een knipoog.

‘Wat ben je toch een ordinaire boer,’ zei Luna, en ze schoten beiden in de lach.

Terwijl Luna nog lachte, vroeg Teun: ‘Zus, wil je me echt niet vertellen waarom Tobias er vanavond niet bij is?’

Haar blik schoot van Teun naar haar glas en weer terug naar haar broer.

‘Tobias...’ begon ze, maar ze brak haar zin meteen weer af. Ze

keek naar de grond, naar de plankenvloer tussen haar pumps en zijn sportschoenen.

‘Hij is soms zo’n...’ Opnieuw stakte haar stem.

‘Loen, vertel het nou gewoon. Ik ga het echt niet aan de grote klok hangen.’

Ze keek hem aan, nam een slok en begon te vertellen. Eerst aarzelend, maar al gauw kwam er een versnelling in het verhaal. Met haar schouders omhoog en haar mond vlak bij Teuns oor besloot ze: ‘Je kunt je vriendin en je schoonfamilie toch niet laten zitten omdat je toevallig niet zo’n leuke dag hebt gehad?’

‘Ach kom,’ zei Teun, ‘ik begrijp hem wel. Zou jij het leuk vinden om werkloos te zijn, in een stad waar je niemand kent?’

Luna haalde diep adem om haar broer van replek te dienen.

‘Hou je koest,’ zei Teun, ‘en laat hem lekker een weekend stoom afblazen in Groningen. Big deal.’

Luna zag dat het geen zin had te proberen haar broer van het tegendeel te overtuigen, dus ze zweeg. Zijn reactie voelde als een trap na terwijl ze al gewond was.

Ze had spijt dat ze hem over het incident verteld had.

Het werd drukker in het café. Toen een bekend Nederlandstalig nummer werd gedraaid, zong een groep jongens aan de bar de tekst woordelijk mee. Een stel begon op de dansvloer aan een dronken dansje.

Teun vertelde over zijn werk. Hij was monteur bij een onderhoudsbedrijf voor vrachtwagens. Tijdens het praten haalde hij telkens zijn telefoon tevoorschijn.

‘Zit je nou te chatten met een van die projecten van je?’ vroeg Luna.

Teun keek haar afwezig aan. ‘Sonja zit in de skihut, twee straten verderop.’

‘Sonja?’ vroeg Luna.

‘Zo’n meisje waar ik zelfs op een zinkend schip, enzovoort.’ Opnieuw pakte hij zijn telefoon en las een berichtje. Vervolgens begon hij een antwoord in te typen. ‘Ze wil weten waarom ik er niet ben,’ zei hij.

Luna liet hem begaan. Met haar glas aan haar lippen keek ze naar de bar, waar een man van middelbare leeftijd naar een andere man stond te luisteren. Hij had nu al drie keer haar kant op gekeken. Een vierde keer nu. Snel wendde Luna haar blik af.

‘Zus, ik weet niet wat jij doet, maar ik ga Sonja opzoeken.’

‘Maar we zouden het nog over de bruiloft hebben,’ zei Luna.

‘Ga mee dan!’

‘Het spijt me, maar ik ga niet naar een skihut.’

‘Wat ga je dan doen?’

‘Ik blijf hier.’

‘Weet je het zeker?’

Luna omhelsde haar broer.

‘Doe je voorzichtig?’ zei Teun in haar oor.

‘Altijd,’ zei Luna met haar lippen tegen zijn ketting.

Ze lieten elkaar los. Zo terloops mogelijk keek Luna weer naar de bar. De man, gekleed in een pantalon en een overhemd met opgestroopte mouwen, praatte met grote armgebaren tegen zijn gesprekspartner.

‘Ik ga afrekenen,’ zei Teun.

Luna probeerde een bankbiljet in zijn achterzak te proppen, maar Teun weerde het geld af.

Toen haar broer het café had verlaten, stond Luna in haar eentje in een volle kroeg. Had ze zich een moment eerder nog onderdeel gevoeld van het publiek, nu Teun was vertrokken, was het alsof er een onzichtbare muur stond tussen haar en de rest van de gasten.

Ze nam een slok van haar doodgeslagen bier en keek om zich heen. Een groepje twintigers bij de biljarttafel maakte om beurten foto’s van elkaar; drie mannen stonden onvast op hun benen maar probeerden de schijn van een serieus gesprek op te houden; aan een tafeltje boog een artistiek ogende man zich naar zijn vrouwelijke gesprekspartner toe om haar te kunnen verstaan.

Luna nam plaats in een vensterbank, zodat ze minder opviel in de menigte.

Ze kende hier niemand, haar vriend was vertrokken naar Groningen, en nu was Teun ook nog verdwenen.

Ze kon zich niet herinneren wanneer ze zich voor het laatst zo eenzaam had gevoeld.

Toch was ze liever hier dan thuis, in die lelijke woning, waar nog steeds dozen tegen de muren stonden omdat Tobias te lam-lendig, en zijzelf te druk was om ze uit te pakken. Het huis met de gele muren en de rotanmatten. Het huis dat zelfs de kat was ontvlucht.

De oudere man aan de bar hield haar nog steeds in de gaten. Luna vond het prima, ze vond alles steeds meer prima. Ze begon dronken te worden; sinds de ruzie met Tobias had ze vrijwel onafgebroken gedronken.

Vanuit haar ooghoeken zag ze dat de man zich losmaakte van zijn gesprekspartner en haar kant op liep.

Kom maar, dacht Luna, kom maar. Ze snakke naar aanspraak. Alle vormen van contact waren goed: een gesprek, een glimlach, een flirt.

De man stond naast haar.

‘Je zit op mijn colbertje,’ zei hij.

Het duurde even voor de mededeling tot haar doordrong.

‘Mag ik mijn jasje hebben, alsjeblieft?’ ging de man door.

Om het moment van aandacht niet te snel door haar vingers te laten glippen, kwam Luna uiterst traag overeind zodat de man zijn jasje kon pakken.

Hij legde het kledingstuk over zijn arm en bleef staan.

‘Hoe heet je?’ vroeg hij.

‘Luna. En jij?’

De man stak zijn hand uit. ‘Ik ben Marcus.’

Luna nam de hand aan.

‘Waarom zit een mooie vrouw als jij hier helemaal alleen?’

Het cliché amuseerde Luna, en de eenzaamheid maakte op slag plaats voor een gevoel van macht. ‘Omdat ook mooie vrouwen weleens alleen willen zijn.’

‘Zullen we dan even samen alleen zijn?’ Marcus nam naast Luna plaats in de vensterbank, en draaide zijn lichaam naar haar toe.

‘Wat doe je voor de kost, Luna?’

‘Ik ben advocaat,’ antwoordde ze.

‘Bij welk kantoor?’

‘Het gerenommeerde Kratz & Kratz,’ antwoordde Luna, en ze sprak de woorden overdreven geaffecteerd uit. ‘Ken je dat kantoor toevallig?’

De man dacht na. ‘Ik heb er weleens van gehoord.’

‘En wat doe jij?’ vroeg ze.

‘Ik ben accountant.’

Luna nam haar gesprekspartner demonstratief in zich op, van top tot teen.

‘Ja, dat zou zomaar kunnen, een accountant,’ concludeerde ze.

De man schoot in de lach, er vormden zich twee diepe plooiën aan weerszijden van zijn mondhoeken en een regelmatig gebit kwam tevoorschijn. Zijn haardos was vrijwel grijs, maar vol en stevig. Hoewel hij zeker eind veertig moest zijn, had hij jeugdige trekken. De eerste drie knoopjes van zijn overhemd stonden open.

Hij droeg geen T-shirt, zag Luna. En ook geen trouwring.

Het kon door de drank komen, maar ze vond hem best aantrekkelijk. Was dat raar? Kon ze zich aangetrokken voelen tot een man die wel vijftientig jaar ouder kon zijn?

Ze besloot niet naar zijn leeftijd te vragen.

‘Hoe oud ben je?’ vroeg Marcus.

Luna nam een slok bier om tijd te winnen. Ze kon eigenlijk niet meer drinken, ze had het gevoel dat het bier tegen haar huid klots-te.

‘Veel te jong voor jou,’ antwoordde ze.

‘Maar ben ik te oud voor jou?’ vroeg Marcus direct. Hij ging verzitten en schoof daarbij een paar centimeter haar kant op.

Ze schudde langzaam haar hoofd. ‘Ik denk niet in termen van jong en oud,’ antwoordde ze, en ze realiseerde zich dat ze het meende.

Terwijl ze de woorden uitsprak, voelde ze zijn knie tegen die van haar.

‘In welke termen denk je dan?’ vroeg hij.

Luna rook zijn adem. Het was geen onaangename lucht.

‘Ik denk momenteel niet veel,’ zei ze. ‘Ik voel vooral.’

‘Wat voel je?’ Zijn hoofd was dicht bij dat van Luna. Hun knieën bleven elkaar aanraken.

‘Van alles.’

Het volgende moment waren ze aan het zoenen. Luna zou zich later niet meer herinneren wie het initiatief daartoe had genomen.

Luna werd wakker van een beweging aan haar voeteneinde. Ze richtte zich iets op en zag dat Simon op het dekbed zat en zijn voorpoten likte. De kat keek even op en ging toen verder met zijn wasbeurt.

‘Simon? Je bent terug!’ riep ze. Ze probeerde zich verder op te richten, maar haar hoofd voelde als een blok beton, en ze liet zich weer in haar hoofdkussen zakken. Ze vroeg zich af hoe het dier binnen was gekomen, maar door een snel aanzwellende hoofdpijn kon ze niet helder nadenken.

Ze sloot haar ogen en zonder dat ze zich er bewust op concentreerde, verschenen er beelden van de voorgaande avond voor haar geestesoog. Ze zag haar broer, De Schuur en een man.

‘Ik heb hem binnengelaten,’ zei een stem op de trap.

Luna richtte zich opnieuw op en zag Marcus de slaapkamer binnenkomen, met in iedere hand een mok.

‘Hij zat aan de achterdeur te krabben en toen heb ik de deur maar even opengedaan. Dat beestje is toch van jou, neem ik aan?’ vroeg hij.

Ze sloot opnieuw haar ogen en de film speelde zich verder af. Ze zag zichzelf in een vensterbank zitten, zoenend. Een taxi, de chauffeur die kwaad werd omdat Marcus haar probeerde uit te kleden. Het bed waarop ze nu lag, zijn lichaam dat gespierder was dan dat van Tobias, gedoe met een condoom, Marcus boven op haar, Marcus achter haar.

Hij gaf haar een van de mokken met koffie.

‘Simon is van ons, van mij en mijn vriend,’ zei Luna. Haar stem was schor en ze haperde. ‘Je hebt Tobias’ badjas aan,’ ging ze verder.

‘Ik vermoedde al zoiets,’ zei Marcus.

Luna draaide zich op haar linkerzij zodat ze Marcus niet hoefde aan te kijken.

Haar iPhone gaf aan dat er een bericht was binnengekomen en ze reikte naar het nachtkastje.

Pop, ik hoop dat je toch nog een leuke avond heb gehad. Ik hou van je. Tot morgen, laat ff wat van je horen.

Op het moment dat ze haar telefoon teruglegde, voelde Luna iets over haar rug bewegen. Het was hooguit een enkele vinger die haar huidoppervlak schampte. Met een ruk draaide ze zich op haar rug.

‘Marcus, ik moet nog een beetje wakker worden,’ zei ze tegen het plafond. Ze sloot haar ogen en legde haar handen op haar buik. Er lag een ándere man naast haar in bed. Een man van middelbare leeftijd.

Het matras veerde op en ze opende haar ogen weer.

Marcus was opgestaan. Terwijl hij naar Luna bleef kijken, liet hij zijn badjas van zijn schouders glijden en trok hij zijn onderbroek aan.

‘Ben je getrouwd?’ vroeg Luna.

‘Goedemorgen, Jeffrey.’

Luna’s cliënt zat op een bankje naast de koffieautomaat, voorovergebogen met zijn ellebogen op zijn knieën en zijn hoofd in zijn handen. Witte oordopjes zaten in zijn oren, een snoer hing in een boog onder zijn kin.

Ze stond naast hem, een leren koffer in haar rechterhand en haar toga over haar arm. Hijgend wierp ze een blik op de klok aan de muur. Het was één minuut voor negen, de zitting kon ieder moment beginnen.

Ze had slecht geslapen. En kort. Nadat Tobias tegen middernacht was thuisgekomen, hadden ze anderhalf uur gepraat. Tobias had toegegeven dat hij wel erg makkelijk wegvluchtte als hij werd geconfronteerd met tegenslagen. Hij had gevraagd of Teun uiteindelijk nog was langsgelopen en of ze een nieuwe afspraak met z’n drieën konden maken. Verder had hij besloten lid te worden van een voetbalvereniging zodat hij weer wat beweging kreeg en nieuwe mensen kon leren kennen.

Luna had op haar beurt haar excuses aangeboden voor haar felle reactie. Die uitbarsting was niet nodig geweest, maar ook zij had een moeilijke dag achter de rug gehad.

Het was een vertrouwd patroon in hun ruzies: een explosieve escalatie, maar een snelle toenadering als de kruitdampen eenmaal waren opgetrokken.

Ondanks de verzoening had Luna de slaap maar moeilijk kunnen vatten. Terwijl ze luisterde naar Tobias’ rustige ademhaling

naast haar, had ze de gedachte niet uit haar hoofd kunnen zetten dat Marcus op zijn plek had gelegen, minder dan vierentwintig uur geleden.

Dát had ze verzwegen.

Jeffrey keek op en trok met beide handen de oordopjes uit zijn oren. Hij gaf Luna een hand en ging weer voorovergebogen zitten, zijn blik gericht op de grond. De voorkant van zijn rechtervoet tikte ritmisch op de vloer.

‘Ben je zenuwachtig?’ vroeg ze, en ze schrok van haar eigen woorden. Voor het eerst sinds het intakegesprek van drie weken geleden tutoyeerde ze de jongen. Onbewust.

Kenneth had hem binnengelaten. De jongen droeg een glimmende trainingsbroek en een winterjas met een dikke bontkraag. Zijn eerste woorden tegen Luna waren geweest: ‘Ik wil een mannelijke advocaat.’

Luna zat achter haar laptop en maakte met haar arm een wegwerpgebaar. ‘U weet de uitgang te vinden, tot ziens.’

Jeffrey stond op en liep naar de deur. Met zijn hand op de deurklink draaide hij zich om. ‘Je bent wel lekker pittig,’ zei hij.

‘Ik ben “u” voor u,’ zei ze, zonder op te kijken van haar scherm. ‘Als u van mijn bijstand gebruik wilt maken, dan moet u het nu zeggen, want ik heb genoeg andere zaken te doen.’

Jeffrey drukte de deurklink naar beneden en bleef een paar tellen staan zonder de deur te openen. Toen liet hij de klink los.

‘Ik wil graag van uw hulp gebruikmaken,’ zei hij, en hij liep terug naar zijn stoel.

Jeffrey’s zaak ging over een vechtpartij in de snackbar van zijn neef. Hij had zich bemoeid met een woordenwisseling tussen zijn neef en een dronken klant en zou daarbij herhaaldelijk met zijn vuist op het hoofd van de klant hebben geslagen, waardoor de klant een gebroken kaak en een zware hersenschudding had opgelopen. Het Openbaar Ministerie had Jeffrey zware mishandeling ten laste gelegd en er hing hem een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van enkele maanden boven het hoofd.

Luna zette haar koffer neer en trok haar toga aan. Terwijl ze de lange rij knoopjes van het gewaad van boven naar beneden dichtknoopte, nam ze onopvallend de kleding van haar cliënt in zich op. De jongen had haar advies om nette kleren aan te trekken in de wind geslagen; hij droeg dezelfde trainingsbroek, dezelfde jas met bontkraag en hetzelfde paar Nikes als bij hun eerste ontmoeting.

‘Ik vind het een belachelijke vertoning en ik ga die rechters vertellen dat ze een stelletje homo’s zijn.’

Luna probeerde zich te concentreren op haar witte beffe, dat ze uit haar tas haalde. Ze bond het om en knoopte de touwtjes in haar nek aan elkaar.

Het was haar eerste zitting bij de meervoudige kamer en Luna had er heel wat voor over om die gladjes te laten verlopen, zodat ze een goed verhaal zou hebben bij mr. Kratz. Als haar cliënt door zijn opstandige houding de zitting zou verprutsen, gooide hij zijn eigen glazen in, maar zou ook haar carrière een extra deuk oplepen. Nog een ontevreden cliënt erbij kon ze zich niet permitteren.

‘Jeffrey.’ Ze boog zich voorover om de jongen in zijn ogen te kunnen kijken. ‘Ik hoop dat je niet bent vergeten wat we hebben besproken over je houding tijdens de zitting.’

De jongen onderbrak haar. ‘Weet je, ik heb schijt aan die zitting en ik heb schijt aan die rechters. Ik heb er vannacht nog eens over nagedacht en ik ga die gasten straks precies vertellen wat ik van deze onzin vind.’

Luna wilde reageren, maar de bode kwam al aanlopen en ging naast de ingang van de rechtszaal staan. In zijn ene hand hield hij een stuk papier, met zijn andere hand omklemde hij de brede greep van de deur. Zijn ogen gleden langs de namen van de zaken op zijn lijst. Boven hem hing een bord met de naam van de rechtszaal: MILAAN.

‘De zaak-Guldemon, ’ riep hij ten slotte, en hij opende de deur.

‘Gedraag je, en geen handen schudden, dat doen rechters niet,’ was het laatste wat Luna met onderdrukt stemgeluid aan haar cliënt kon meegeven terwijl ze hem voorging de zaal in.

De Milaan-zaal was een van de grotere zittingszalen van de rechtbank. Luna was er nog niet eerder geweest. Ze liep met haar

cliënt langs de tribune, die plaats bood aan zestig belangstellenden en was opgesteld in een lichte kromming, als in een theater.

Aan een lange tafel achterin zaten drie rechters in toga. Aan hun rechterkant zat de griffier, die aan het typen was.

Een losse tafel aan de linkerzijde was de plek van de officier van justitie. De man ging volledig op in het ordenen van zijn dossier. Hij streek een lok grijs haar naar achteren en leek niet in de gaten te hebben dat de verdachte en zijn advocaat de zaal al hadden betreden.

Luna wees haar cliënt zijn plek aan: een tafel recht tegenover de rechters, met een microfoon en een karaf water met een plastic bekertje. Zelf nam ze plaats aan een tafel aan de rechterzijde.

Ze pakte haar dossier uit haar tas en liet haar blik door de zaal gaan. In de rechtszaal was op allerlei manieren afstand gecreëerd. De zitplaats van de verdachte stond op zeker vijf meter van de rechterstafel, die bovendien op een verhoging stond. Daarnaast was de zaal zo diep als een bioscoop en zo hoog als een gymlokaal en prijkte aan de wand achter de rechters een metershoge grafische voorstelling van Zijne Majesteit de Koning.

Een kort moment was Luna geïmponéerd.

Ze zocht houvast bij haar dossier en legde haar handen op de pleitnota. Het pleiten was een onderdeel van de zitting waar ze zelf invloed op had, in tegenstelling tot haar opstandige cliënt, die onderuitgezakt in zijn stoel zat, met zijn smerige Nikes pontificaal in het blikveld van de drie rechters.

De voorzitter richtte zijn hoofd op en keek recht in Luna's ogen.

'Ik open deze zitting van de meervoudige strafkamer van de rechtbank,' zei hij.

Luna's zorgen over de houding van haar cliënt verdwenen op slag. Het was plotseling volkomen stil in haar hoofd, als de stilte vlak na de klap van een frontale botsing, vóór de explosie.

Marcus.